

Акт
лісопатологічного обстеження лісових насаджень по
Висоцькому надлісництві філії "Поліський лісовий офіс"
ДП «Ліси України»

“02” листопада 2025 року

с-ще Висоцьк Сарненського району Рівненської області

На звернення Висоцького надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" (далі - надлісництва), лист №13992/34.4.1-2025 від 26.11.2025 року, нами: провідним інженером-лісопатологом сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Русланом МАЦЕЛИКОМ, провідним інженером-лісопатологом сектору нагляду, обліку і прогнозу філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Тамарою МАЦКОВОЮ, провідним інженером-лісопатологом сектору нагляду, обліку і прогнозу філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Вікторією ОРЕШКО, головним спеціалістом відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Антоном СТЕЛЬМАХОМ, начальником Висоцького надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Михайлом САЛІВОНІКОМ, помічником начальника Висоцького надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Олександром ШАНЬКО, інженером лісового господарства І категорії філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" (далі - ФІЛІЇ) Дмитром ЮХНЕВИЧЕМ, провідним інженером охорони і захисту лісів ФІЛІЇ Володимиром ХОМИЧОМ та лісничих Висоцького надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України", а саме: лісничого Олександрівського лісництва Сергія ГАЛУШКО, лісничого Більського лісництва Сергія ЖАКУНА, помічника лісничого Золотинського лісництва Віктора СЕРКО, лісничого Локницького лісництва Віталія ШАХА, лісничого Людинського лісництва Володимира ЧУДІКА, було проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень по Висоцькому надлісництву, що потребують заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік, у відповідності до пункту 30 "Санітарних правил в лісах України", затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555 (далі - СПЛУ).

Коротка таксаційна характеристика вказана згідно, матеріалів базового лісовпорядкування 2019 року, станом на 01.01.2020 року по ДП "Висоцьке ЛГ".

У відповідності до пункту 5 абзац 10 СПЛУ, повідомлення про появу ознак погіршення санітарного стану лісових насаджень представлено.

Лісопатологічне обстеження, проводилося спеціалістами, без наявності відводів під заходи поліпшення санітарного стану лісів.

Насадження обстежені на загальній площі – 50,4 гектарів. Зазначені в лісопатологічному журналі:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	Площа обстеження	Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування								Категорія захисності	Вид запланованих заходів	Причини призначення заходів	Орієнтовний запас деревини на лісових територіях, м³ на 1 га	Інтегрованість ураження, %	Ступінь ураження
						загальна	склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр, см	запас деревостану, куб. метрів на 1 га						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Більське	18	13	19.4		19.4		8С32БП+ОС	65	0.80	1	23	28	320	4	ВСП	стовбурові шкідливі	15	5	слабо
Більське	45	6	3.8		3.8		9С31БП+ОС	60	0.60	1	22	28	250	4	ВСП	стовбурові шкідливі	15	6	слабо
Більське	45	9	3.3		3.3		9С31БП+ОС	65	0.60	1	23	28	250	4	ВСП	стовбурові шкідливі	15	6	слабо
Золотинське	55	16	0.7		0.7		10СЗ	90	0.50	1	26	36	280	4	ВСП	стовбурові шкідливі	15	5	слабо
Олександрівське	22	20	6.8		6.8		10СЗ	56	0.80	2	17	22	260	4	ВСП	стовбурові шкідливі	20	8	слабо
Локницьке	53	13	13.4	1	6.0		10СЗ+ДЗ+ОС+БП	70	0.70	1А	26	28	400	4	ВСП	стовбурові шкідливі, вітровал, бурелом	14	4	в середній
Локницьке	13	35	5.4		5.4		9С31БП	70	0.70	1	23	30	320	4	ВСП	стовбурові шкідливі, вітровал, бурелом	8	3	в середній

Локницьке	43	42	8.7	1.0	5.0	10СЗ+БП+ДЗ	70	0.80	1	24	26	410	3	ВСР	стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	16	4	відпаді
Разом виявлено по підприємству:					50,4													
В тому числі:						відпад	слабка	середня	сильна									
					50,4	16,4	34,0											
Шкідники					50,4	відпад	слабка	середня	сильна									
						16,4	34											
стовбурові шкідники					50,4	16,4	34											

В насадженнях, що обстежувались спостерігалися дерева різних порід зі зламаними навіпіл стовбурами і обламаними кронами (з відхиленням стовбура більш ніж на 30 градусів від вертикальної осі) та хмизу, за рахунок чого створюється захаращеність.

У відповідності до пункту 16 СПЛУ, у насадженнях, пошкоджених внаслідок стихійного лиха, в першу чергу для рубки призначаються дерева з поваленими чи зламаними стовбурами.

При обстеженні виявлено насадження уражені стовбуровими шкідниками. Заселеність дерев сосни звичайної, стовбуровими шкідниками, визначається за їх типовими ознаками. У зоні товстої кори (нижня частина стовбура) виявлені пошкодження (при відлученні відмерлої кори, чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, а також продукти життєдіяльності, тощо), які наносить шкідник під час заселення імаго та живлення личинок шести зубчастого короїда-стенографа *Ips sexdentatus* (поверхня стовбура в районі поселення зайнята ходами повністю). Характер ураження – поодинокий.

Додатково оцінюючи (окомірно у відсотках) стан крон та стовбурів, кількість сухих гілок та опалих пагонів, можна сказати про ймовірне заселення стовбуровими шкідниками дерев III - категорії санітарного стану. На лісовій підстилці відмічено наявність опалих пагонів з ознаками заселення сосновими лубоїдами з родини *Tomicus* (представники - малий сосновий лубоїд *Tomicus minor* та великий сосновий лубоїд *Tomicus piniperda*). Опалі пагони світло зеленого або жовтуватого кольору; мають характерні місця занурення дорослих особин до гілок. У нижній частині стовбура деревостанів V та VI категорій стану відмічено типові пошкодження тканин стовбура, які наносять ксилофаги з групи деструкторів - Вусачі *Gerambycidae* та Златки *Buprestidae*.

У відповідності до пункту 17 СПЛУ, під час відбору свіжозаселених стовбуровими шкідниками дерев для рубки, враховується загальний стан таких дерев. Свіжозаселені комахами-камбіофагами дерева підлягають першочерговому вилученню із деревостанів.

Виявлено поодинокі ураження листяних насаджень стовбуровими гнилями, до складу яких входять дерева: *берези, осики та дуба*. Значна частина дерев, що відносяться до IV категорії санітарного стану з ознаками загнивання кореневої системи, наявні значні розтріскування в комлевій частині стовбура, що формує собою великі поздовжні язви з бурою та іржисто-бурою гниллю.

Насадження швидко втрачають свої лісогосподарські та захисні властивості. В насадженнях швидкими темпами проходить накопичення низькосортної деревини. Санітарний стан даних насаджень визнано незадовільним.

Висновки та пропозиції:

1. Для поліпшення належного санітарного стану лісів, з метою оздоровлення насаджень у максимально стислі строки, за умови недопущення негативного впливу на навколишнє природне середовище, рекомендовано провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів на площі – **50,4 гектарів**, а саме: вибіркові санітарні рубки – на площі **50,4 гектарів**.

2. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів провести в 2025 році дотримуючись максимально стислих термінів. При проведенні заходів з поліпшення санітарного стану лісів передбачити застосування методів та технологій, що передбачають запобігання негативному впливу на стан навколишнього середовища.

3. Рубки провести згідно СПЛУ, термінів та норм передбачених цими правилами.

4. В осередках стовбурових шкідників, вітровалів та буреломів, заготовлену деревину вивозити в максимально стислі терміни, а за неможливості термінового вивезення корувати, лісосічні залишки утилізувати.

5. Осередки стовбурових шкідників, стовбурових гнилей та вітровалів, буреломів, які зафіксовані під час лісопатологічного обстеження, підлягають моніторингу санітарного стану насаджень державною лісовою охороною надлісництва, та у разі незафіксованого осередку стовбурових шкідників на обліку підприємства, вони підлягають обов'язковій фіксації.

6. Лісовій охороні надлісництва, вести постійний нагляд за суміжними насадженнями. При виявленні появи осередків шкідників та хвороб лісу, в найкоротші термін здійснювати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів. Осередки шкідників та хвороб лісу, виявлені лісопатологічним обстеженням, поставити на облік, згідно лісопатологічним журналом.

7. При проведенні відводів, під вибіркові санітарні рубки, в частинах насаджень середнього та сильного ступеня інтенсивності ураження, враховувати факти зниження повноти нижче критичної (у відповідності до діючих СПЛУ), та при фактичному встановленні даних фактів проектувати в місцях інтенсивної рубки проведення суцільних санітарних рубок.

8. В ході лісопатологічного обстеження спеціалістами лісозахисту червонокнижних рослин та тварин не виявлено.

9. Лісовій охороні надлісництва, при виявленні червонокнижних рослин та тварин, діяти згідно чинного законодавства пункту 5 СПЛУ.

11. Лісопатологічне обстеження спеціалістами філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» було проведене: 02.12.2025 року.

Акт складено в 4-ох примірниках:

1-й - філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";

2-й - надлісництву;

3-й - Північно-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства;

4-й: філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України";

Акт підписали:

Провідний інженер-лісопатолог
сектору моніторингу
стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Руслан МАЦЕЛИК

Провідний інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку і
прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Тамара МАЦКОВА

Провідний інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку та
прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Вікторія ОРЕШКО

Головний спеціаліст
відділу мисливського господарства,
охорони та захисту лісів Північно-Західного
міжрегіонального управління лісового
та мисливського господарства

Антон СТЕЛЬМАХ

Начальник Висоцького надлісництва
філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України"

Михайло САЛІВОНИК

Помічник начальника Висоцького надлісництва
філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України"

Олександр ШАНЬКО

Інженер лісового господарства I категорії
філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України"

Дмитро ЮХНЕВИЧ

Провідний інженер охорони
і захисту лісів філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України"
Помічник лісничого Золотинського л-ва
Лісничий лісничого Олександрівського л-ва
Лісничий Більського л-ва
Лісничий Локницького л-ва

Володимир ХОМИЧ

Віктор СЕРКО

Сергій ГАЛУШКО

Сергій ЖАКУН

Віталій ШАХ

